

ก. ๑๑
น. ๒๑ ส.ก. ๕๑
เวลา ๑๓.๐๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ ๕๐๐๑ สกค
วันที่ ๑๙ ส.ก. ๒๕๕๙ ๑๐.๓๐

ที่ ทส ๑๐๐๓.๔/ ๒๘๖

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๔๒ ซอยพหลโยธิน ๗ ถนนพหลโยธิน
แขวงสามเสนใน เขตพญาไท
กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๒๘ มีนาคม ๒๕๕๙

เรื่อง การแก้ไขปัญหาการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. มติคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙
๓. ร่างคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ .../๒๕๕๙ เรื่อง มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
และผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ๑๐๐ จก ๐๙ ส.ก.

ด้วย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอเรื่อง การแก้ไขปัญหาการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืดมาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องที่เสนอนี้เข้าข่ายที่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) และ (๒) รวมทั้ง เป็นไปตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ และคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ได้ให้ความเห็นชอบเรื่องดังกล่าว ในคราวการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) กำกับการบริหารกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่เสนอ

๑.๑.๑ ช่วงปี พ.ศ. ๒๕๓๙ - ๒๕๔๑ มีการนำกุ้งกุลาดำมาเพาะเลี้ยงในพื้นที่น้ำจืด ซึ่งเป็นพื้นที่ปลูกข้าวในภาคกลางอย่างกว้างขวาง ซึ่งในการเพาะเลี้ยงจำเป็นต้องเติมความเค็มลงในบ่อเพาะเลี้ยง ทำให้เกิดการกระจายของความเค็ม ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศในพื้นที่น้ำจืด ทั้งทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ และสร้างความเสียหายให้กับพืชเกษตรโดยรอบบ่อเพาะเลี้ยง นายกรัฐมนตรีโดยการเสนอแนะของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ จึงได้มีคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๒/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๑ เรื่อง มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ตามความในมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อระงับการเพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำระบบความเค็มต่ำในพื้นที่น้ำจืด

๑.๑.๒ ต่อมา...

๑.๑.๒ ต่อมา มีการปรับเปลี่ยนจากการเลี้ยงกุ้งกุลาดำเป็นการเลี้ยงกุ้งขาวแวนนาไม ซึ่งมีลักษณะการเลี้ยงที่คล้ายกัน คือ มีการเติมความเค็มในบ่อเพาะเลี้ยงเช่นกัน ในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ คณะกรรมาธิการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วุฒิสภา ได้รับเรื่องร้องเรียนจากประชาชนจังหวัดเพชรบุรี ที่ได้รับความเดือดร้อนจากการเลี้ยงกุ้งขาวแวนนาไม จึงได้เสนอรัฐบาลให้พิจารณาแก้ไข คำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๒/๒๕๕๑ ให้ครอบคลุมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำทะเลทุกชนิดในพื้นที่น้ำจืด กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงได้เสนอเรื่องดังกล่าวต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ซึ่งมีมติให้ปรับข้อความในคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๒/๒๕๕๑ จาก “เพื่อระงับการเพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำระบบความเค็มต่ำในพื้นที่น้ำจืด” เป็น “เพื่อระงับการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด”

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

๑.๒.๑ คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๓ เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด ดังนี้

๑) เห็นชอบแนวทางการแก้ไขปัญหาการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด ตามมติคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ครั้งที่ ๓/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยปรับข้อความในคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๒/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ จาก “เพื่อระงับการเลี้ยงกุ้งกุลาดำระบบความเค็มต่ำในพื้นที่น้ำจืด” เป็น “เพื่อระงับการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด” ทั้งนี้ ในการสั่งระงับ นั้น หากกำลังอยู่ในระหว่างช่วงของการเพาะเลี้ยงให้ดำเนินการได้ในแต่ละช่วงและจับสัตว์น้ำให้แล้วเสร็จภายใน ๑๒๐ วัน

๒) เห็นชอบร่างคำสั่งนายกรัฐมนตรีเพื่อบอรับอำนาจให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี เพื่อระงับการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด

๓) มอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมประมง และกรมพัฒนาที่ดิน ศึกษาจัดทำแผนแม่บทในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของประเทศ รวมทั้งการศึกษาผลกระทบจากการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในเขตพื้นที่น้ำจืดโดยเร่งด่วน

๔) มอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รับไปพิจารณาเกี่ยวกับการจัดเตรียมมาตรการรองรับผลกระทบและมาตรการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ จากแนวทางการแก้ไขปัญหการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด

๑.๒.๒ นายกรัฐมนตรีได้ลงนามคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๖/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ เรื่อง มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี เพื่อระงับการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด และได้ประกาศเรื่องดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศและงานทั่วไป เล่ม ๑๒๘ ตอนพิเศษ ๑๔ ง ลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๔

๑.๒.๓ นายกรัฐมนตรี (นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) ได้ให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๕ ตามที่ นายประสิทธิ์ ชัยวิรัตน์ รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายการเมือง เสนอว่าควรมอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดำเนินการศึกษาผลกระทบของการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด และควรชะลอการบังคับใช้คำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๖/๒๕๕๓ ออกไปก่อน และสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ได้มีหนังสือแจ้งผู้ว่าราชการจังหวัดให้ชะลอการออกคำสั่งออกไปก่อน

๑.๓ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

๑.๓.๑ ผลจากคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๖/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ เรื่อง มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี เพื่อระงับการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด ผู้ว่าราชการจังหวัด ได้อาศัยอำนาจตามคำสั่งดังกล่าว ออกคำสั่งระงับการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด ในเขตกรุงเทพมหานครและในเขตท้องที่จังหวัดนั้นๆ รวมทั้งสิ้น จำนวน ๓๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดแพร่ ตาก สุโขทัย อ่างทอง ปทุมธานี หนองคาย ระนอง พะเยา ลำปาง นครสวรรค์ พิษณุโลก สระบุรี ฉะเชิงเทรา เลย ร้อยเอ็ด ยะลา มุกดาหาร ยโสธร ลำพูน มหาสารคาม เชียงราย เพชรบูรณ์ กำแพงเพชร อุตรดิตถ์ นครพนม น่าน บึงกาฬ สมุทรปราการ ศรีสะเกษ อุตรดิตถ์ สกลนคร พระนครศรีอยุธยา สตูล และตรัง ทั้งนี้ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วเพียง ๑๓ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดแพร่ ตาก สุโขทัย อ่างทอง ปทุมธานี หนองคาย ระนอง พะเยา ลำปาง นครสวรรค์ พิษณุโลก สระบุรี และฉะเชิงเทรา

๑.๓.๒ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้มีหนังสือถึงปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๕ เรื่อง การออกคำสั่งเพื่อระงับการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด เพื่อแจ้งความเห็นกรณีนี้ที่สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ได้มีหนังสือถึงผู้ว่าราชการจังหวัด ๑๓ จังหวัด ขอให้ชะลอการออกคำสั่งจังหวัดที่ได้มีการดำเนินการประกาศในราชกิจจานุเบกษาไปแล้ว อาจก่อให้เกิดความสับสนกับผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้ดำเนินการตามที่นายกรัฐมนตรีมอบอำนาจให้ไปแล้วไว้ก่อน และจะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร จึงขอให้สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี พิจารณาทบทวนหนังสือเวียนถึงผู้ว่าราชการจังหวัดดังกล่าว ทั้งนี้ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้ทำหนังสือประทับตรา ที่ นร ๐๑๐๑/๔๕๐๓ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๕ ส่งหนังสือดังกล่าวให้สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

๑.๓.๓ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้รายงานผลการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๓ เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด เสนอคณะรัฐมนตรี ในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๖ โดยคณะรัฐมนตรีรับทราบเรื่องดังกล่าว และให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เร่งดำเนินการตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๓ และวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๔ เกี่ยวกับการจัดทำแผนแม่บทการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของประเทศ การกำหนดหลักเกณฑ์การกำหนดเขตพื้นที่น้ำจืดใหม่ และการกำหนดมาตรการรองรับผลกระทบและมาตรการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบให้ได้ข้อยุติโดยเร็วต่อไป

๑.๓.๔ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมประมง และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้มีการประชุมหารือร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อแก้ไขปัญหาการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด โดยต่อมากระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มีคำสั่งที่ ๑๙๑/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘ แต่งตั้งคณะทำงานแก้ไขปัญหาการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด โดยมีผลการดำเนินงานสรุปได้ดังนี้

๑) กรมประมงได้สำรวจข้อมูลพื้นที่เลี้ยงกุ้งทะเล (กุ้งขาวแวนนาไม) ซึ่งเป็นสัตว์น้ำที่ใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงในพื้นที่น้ำจืด พบว่า ปี ๒๕๕๓ มีเกษตรกรขึ้นทะเบียนกับกรมประมงจำนวน ๔,๒๖๑ ฟาร์ม พื้นที่เลี้ยง ๔๗,๓๗๙ ไร่ ในพื้นที่ ๓๒ จังหวัด และปี ๒๕๕๘ มีเกษตรกรขึ้นทะเบียนและจดทะเบียนกับกรมประมง ภายในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๘ จำนวน ๗,๒๓๒ ฟาร์ม พื้นที่เลี้ยง ๙๙,๖๖๗ ไร่ ในพื้นที่ ๒๗ จังหวัด

๒) การทบทวนผลงานศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบจากการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด จำนวน ๓ เรื่อง ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมประมง กรมควบคุมมลพิษ และสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีข้อสรุปว่า “ผลการศึกษาระยะสั้นยังไม่ชัดเจน แต่มีแนวโน้มที่จะส่งผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมระยะยาว จึงสมควรให้มีการศึกษาวิจัยเพื่อติดตามผลกระทบระยะยาวอย่างต่อเนื่อง”

๑.๓.๕ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้รวบรวมสถานการณ์และประเด็นปัญหาในปัจจุบันจากการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืดสรุปได้ ดังนี้

๑) ปัญหาการร้องเรียน สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้รับข้อมูลการร้องเรียนเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืดทั่วประเทศจากสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ระหว่าง ปี ๒๕๕๓ - ๒๕๕๘ พบว่ามีจังหวัดที่มีเรื่องร้องเรียน จำนวน ๗ จังหวัด รวมทั้งสิ้น ๒๐ ราย

๒) ผลกระทบต่อคุณภาพดินและน้ำ การศึกษาผลกระทบจากการเลี้ยงกุ้งขาวแวนนาไมในเขตพื้นที่น้ำจืด ปี ๒๕๕๕ โดยกรมประมง กรมพัฒนาที่ดิน กรมวิชาการเกษตร และกรมการข้าวพบว่า ทั้งปริมาณโซเดียมและคลอไรด์ที่ละลายอยู่ในดิน และค่าการนำไฟฟ้าของสารละลายดิน ชี้ให้เห็นแนวโน้มของการแพร่กระจายของความเค็มออกสู่ภายนอกและเกิดการสะสมในดิน และข้อมูลการสำรวจการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ปี ๒๕๕๘ ของกรมควบคุมมลพิษ จำนวน ๕๔ ราย ในพื้นที่ ๖ จังหวัด คือ จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ ฉะเชิงเทรา สุพรรณบุรี นครปฐม และสมุทรสาคร พบว่า ผู้ประกอบการมีการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงกุ้งขาวแวนนาไม ที่ระดับความเค็มในช่วง ๐.๒๐ - ๑๕.๒๐ ส่วนในพันส่วน (คิดเป็นปริมาณเกลือ ๐.๔๘ - ๓๖.๔๘ ตันต่อไร่) โดยผู้ประกอบการใช้น้ำเค็มจาก ๓ แหล่ง คือ (๑) น้ำเกลือเข้มข้นจากนาเกลือ (๒) น้ำใต้ดินที่มีความเค็ม หรือ (๓) เกลือแกง โดยแต่ละรอบการจับกุ้ง มีการระบายน้ำทิ้งลงสู่พื้นที่เกษตร และคลองสาธารณะใกล้เคียง ซึ่งน้ำทิ้งส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๙๐) มีค่าความเค็มเกินกว่าที่มาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากบ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำกร่อยกำหนดไว้

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

การปฏิบัติตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๖/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ เพื่อระงับการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถแก้ปัญหาผลกระทบต่อระบบนิเวศในพื้นที่น้ำจืดรวมทั้ง ลดความขัดแย้งระหว่างกลุ่มเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ใช้ความเค็มกับกลุ่มเกษตรกรที่ทำการเพาะปลูกพืชบริเวณข้างเคียงได้ทันทั่วถึง และตรงตามเจตนารมณ์ของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๓ เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด จึงเห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรี พิจารณาให้ความเห็นชอบ เรื่อง การแก้ไขปัญหาการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด ตามข้อเสนอของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อมอบหมายให้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงมหาดไทย เร่งดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำโดยใช้ความเค็มในพื้นที่น้ำจืด มีการขยายพื้นที่เพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว และมีแนวโน้มจะก่อให้เกิดผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ โดยเฉพาะการเลี้ยงกุ้งขาวแวนนาไม มีการเติมความเค็มลงในน้ำที่ใช้เพาะเลี้ยงจากแหล่งสำคัญ คือ (๑) น้ำเกลือเข้มข้นจากนาเกลือ (๒) น้ำใต้ดินที่มีความเค็ม

หรือ (๓)...

หรือ (๓) เกือบแห้ง และในบางพื้นที่มีการระบายน้ำทิ้งลงสู่พื้นที่เกษตร และคลองสาธารณะใกล้เคียงภายหลังจากการจับสัตว์น้ำแต่ละรอบ ทำให้เกิดการกระจายของความเค็มและการสะสมเกลือในดินอย่างต่อเนื่อง ยกแก่การฟื้นฟู เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศในพื้นที่น้ำจืด ก่อให้เกิดความเสียหายต่อการผลิตพืชเกษตร ทั้งที่เป็นการผลิตของพื้นที่ในการผลิตพืช และสูญเสียพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเกษตร ขัดกับหลักการพัฒนายั่งยืน (Sustainable Development) และส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางอาหาร (Food Security) ของชาติในอนาคต นอกจากนี้ ยังทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างผู้ประกอบการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำกับเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบเพิ่มมากขึ้น

๔. สารสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๔.๑ สารสำคัญ ข้อเท็จจริง

๔.๑.๑ ภายหลังจากนายกรัฐมนตรี ออกคำสั่ง ที่ ๖/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ เรื่อง มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี เพื่อระงับการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด มีผู้ว่าราชการจังหวัดเพียง ๑๓ จังหวัด ออกคำสั่งผู้ว่าราชการจังหวัดตามคำสั่งดังกล่าวและประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา จึงยังมีผู้ว่าราชการจังหวัดอีก ๖๔ จังหวัดที่ยังไม่ได้ดำเนินการให้บังเกิดผล ทำให้ปัญหาผลกระทบจากการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด ไม่สามารถระงับได้ตามเจตนารมณ์ในการใช้อำนาจตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งการออกคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๖/๒๕๕๓ ดังกล่าว เป็นคำสั่งทางปกครองอย่างหนึ่ง ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และผู้ว่าราชการจังหวัดที่ยังมิได้อาศัยอำนาจตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรีดังกล่าว ออกคำสั่งผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วย่อมจะได้รับผลกระทบ โดยอาจถูกประชาชนที่ไม่เห็นด้วยกับการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืดฟ้องเป็นคดี ทั้งต่อศาลปกครองและต่อศาลยุติธรรมว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดนั้น ๆ ละเว้น หรือละเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่

๔.๑.๒ เนื่องจากบทนิยามคำว่า “สัตว์น้ำ” ที่กำหนดในข้อ ๒ ของคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๖/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้อ้างอิงความหมายคำว่า “สัตว์น้ำ” ตามพระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. ๒๔๙๐ ความว่า “สัตว์น้ำ หมายความว่า สัตว์น้ำตามมาตรา ๔ (๑) แห่งพระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. ๒๔๙๐” ซึ่งปัจจุบัน พระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. ๒๔๙๐ ได้ถูกยกเลิกไปแล้ว โดยพระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ และพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ และความหมายของสัตว์น้ำตามพระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. ๒๔๙๐ และพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ มีความหมายที่แตกต่างกัน ดังนั้น เพื่อให้การบังคับใช้คำสั่งนายกรัฐมนตรีมีความครอบคลุมครบถ้วน และไม่ให้เกิดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสัตว์น้ำในอนาคต จึงเห็นควรกำหนดความหมายของคำว่า “สัตว์น้ำ” เป็นการเฉพาะ ความว่า “สัตว์น้ำหมายความว่า สัตว์น้ำที่กำหนดนิยามไว้ตามกฎหมายว่าด้วยการประมง”

๔.๑.๓ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ อยู่ระหว่างดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๓ วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๔ และวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๖ เพื่อจัดทำแผนแม่บทการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของประเทศ กำหนดหลักเกณฑ์การกำหนดเขตพื้นที่น้ำจืดใหม่ และกำหนดมาตรการรองรับผลกระทบและมาตรการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ ดังนั้น การจัดการปัญหาการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จึงยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเบ็ดเสร็จและมีประสิทธิภาพ

๔.๑.๔ ในขณะที่นายกรัฐมนตรีได้ออกคำสั่ง ที่ ๖/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๓ เรื่อง มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน นายกรัฐมนตรีเพื่อระงับการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด และประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๔ นั้น พระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. ๒๔๙๐ ไม่ได้มีข้อบัญญัติที่เอื้อต่อการระงับเหตุดังกล่าวเป็นการเฉพาะ แต่ปัจจุบัน มีการตราพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ มีบทบัญญัติในการส่งเสริมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำไว้ใน หมวดที่ ๖ ที่เน้นให้มีการป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม หรืออันตรายต่อผู้บริโภค เป็นการเฉพาะชั้นแล้ว โดยกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ สามารถออกกฎกระทรวงในการควบคุมกิจการการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำดังกล่าว ให้เป็นกิจการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำควบคุมได้โดยตรง จึงเห็นควรให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ใช้อำนาจตามกฎหมายใหม่ที่มีความเฉพาะเจาะจง ในการควบคุมและแก้ปัญหาดังกล่าว ให้เป็นรูปธรรมโดยเร็ว

๔.๒ ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง

๔.๒.๑ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๙ เมื่อมีเหตุฉุกเฉินหรือเหตุอันตรายต่อสาธารณชน อันเนื่องมาจากภัยธรรมชาติหรือภาวะมลพิษที่เกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษ ซึ่งหากปล่อยไว้เช่นนั้นจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพอนามัยของประชาชน หรือก่อความเสียหายต่อทรัพย์สินของประชาชนหรือรัฐเป็นอันมาก ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งตามที่เห็นสมควรให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจหรือบุคคลใด รวมทั้ง บุคคลซึ่งได้รับ หรืออาจได้รับอันตรายหรือความเสียหายดังกล่าว กระทำหรือร่วมกระทำการใดๆ อันจะมีผลเป็นการควบคุม ระงับ หรือบรรเทาผลร้ายจากอันตรายและความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นได้อย่างทันที่ทั้งที่ ในกรณีที่ทราบว่ามีผู้ใดเป็นผู้ก่อให้เกิดมลพิษดังกล่าว ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งบุคคลนั้น ไม่ให้กระทำการใดอันจะมีผลเป็นการเพิ่มความรุนแรงแก่ภาวะมลพิษในระหว่างที่มีเหตุอันตรายดังกล่าวด้วย

วรรคสอง อำนาจในการสั่งตามวรรคหนึ่ง นายกรัฐมนตรีจะมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการภายในเขตจังหวัดแทนนายกรัฐมนตรีได้ โดยให้ทำเป็นคำสั่งและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๔.๒.๒ พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๗๖ เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำให้มีคุณภาพ ป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อมหรืออันตรายต่อผู้บริโภค หรือกิจการของบุคคลอื่น ให้ออกกฎกระทรวงกำหนดชนิดหรือลักษณะของสัตว์น้ำ หรือประเภท รูปแบบ ขนาด หรือวัตถุประสงค์ของกิจการการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำให้เป็นกิจการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำควบคุมได้

๕. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีมติ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ เห็นชอบให้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย พิจารณาดำเนินการ ดังนี้

๕.๑ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบการขอแก้ไขคำนิยาม “สัตว์น้ำ” ในบทนิยามที่กำหนดในข้อ ๒ ของคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๖/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ จากเดิม “สัตว์น้ำ” หมายความว่า สัตว์น้ำตามมาตรา ๔ (๑) แห่งพระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. ๒๔๙๐ แก้ไขเป็น “สัตว์น้ำ” หมายความว่า สัตว์น้ำที่กำหนดนิยามไว้ตามกฎหมายว่าด้วยการประมง

๕.๒ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๕.๒.๑ เร่งดำเนินการตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๓ วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๔ และวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๖ เกี่ยวกับการจัดทำแผนแม่บทการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของประเทศ การกำหนดหลักเกณฑ์การกำหนดเขตพื้นที่น้ำจืดใหม่ การกำหนดมาตรการรองรับผลกระทบ และมาตรการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ ให้ได้ช้อยู่โดยเร็ว

๕.๒.๒ ออกกฎกระทรวงกำหนดให้การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำโดยใช้ความเค็มในพื้นที่น้ำจืด เป็นกิจการการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ต้องมีการควบคุมโดยอาศัยอำนาจตาม หมวด ๖ การส่งเสริมการเพาะเลี้ยง สัตว์น้ำ ตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ ภายหลังการจัดทำแผนแม่บทการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของ ประเทศแล้วเสร็จ ทั้งนี้ ภายหลังจากกฎกระทรวงดังกล่าวมีผลบังคับใช้ เห็นควรเสนอยกเลิกคำสั่ง นายกรัฐมนตรี ที่ ๖/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ต่อไป

๕.๒.๓ ให้กรมประมง และกรมพัฒนาที่ดิน เป็นหน่วยงานหลัก ร่วมกับกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กำหนดแนวทางและดำเนินการติดตามประเมินผลการใช้ความเค็ม ในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด ภายใต้คำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๖/๒๕๕๓ เพื่อบริหารการใช้ความเค็ม ในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด และรายงานความคืบหน้าการดำเนินการดังกล่าวให้คณะกรรมการ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติทราบอย่างต่อเนื่อง อย่างน้อยทุก ๖ เดือน

๕.๓ กระทรวงมหาดไทย เร่งประสานผู้ว่าราชการจังหวัด โดยเฉพาะผู้ว่าราชการจังหวัด ที่ยังมีได้อาศัยอำนาจตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรีที่ ๖/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ เรื่อง มอบ อำนาจให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี เร่งรัด การออกประกาศคำสั่งจังหวัด เพื่อบริหารการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืดตามที่กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้นำเรียนแนวทางปฏิบัติในการออกคำสั่งจังหวัดต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติแล้ว ในการประชุม ครั้งที่ ๔/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๘ และได้ประสานกระทรวงมหาดไทยทราบด้วยแล้ว เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๘ ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

๖. ผลกระทบ

๖.๑ ผลกระทบต่อนโยบายรัฐบาล

การใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด เป็นกิจกรรมที่มีแนวโน้ม จะส่งผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมระยะยาวต่อทรัพยากรดิน น้ำ และระบบนิเวศในพื้นที่น้ำจืด ทำให้ศักยภาพ การผลิตพืชเกษตรในพื้นที่น้ำจืดลดลง และส่งผลกระทบต่อเนื่องต่อความมั่นคงทางอาหาร (Food Security) ในอนาคต ดังนั้น การแก้ปัญหาดังกล่าวจึงมีความสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลด้านการรักษาความมั่นคง ของฐานทรัพยากร และสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน โดยเฉพาะการอนุรักษ์ ปกป้องฐานทรัพยากรดินและน้ำในเขตพื้นที่น้ำจืด ซึ่งเป็นอยู่ข้าวอยู่น้ำและต้นทุนการผลิตที่สำคัญของประเทศ

๖.๒ ผลกระทบต่อเศรษฐกิจในภาพรวมหรือเฉพาะถิ่น

การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำโดยใช้ความเค็มในพื้นที่น้ำจืด แม้จะได้ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ ต่อผู้เลี้ยงที่คุ้มค่า แต่เป็นเพียงผลตอบแทนในระยะสั้น ที่ไม่ได้คำนึงถึงต้นทุนทางทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมที่ต้องสูญเสียไป และต้นทุนที่ต้องใช้ในการฟื้นฟูพื้นที่และระบบนิเวศให้กลับสู่ความอุดมสมบูรณ์ ดังเดิมในอนาคต จึงขัดกับหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) และอาจเกิดผลกระทบ

ต่อการค้าขายสัตว์น้ำระหว่างประเทศในภาพรวมได้ โดยประเทศคู่ค้าจะสามารถนำประเด็นทางสิ่งแวดล้อมมาอ้างเป็นประเด็นกีดกันทางการค้า หากทราบว่าประเทศไทยมีการนำน้ำเค็มมาใช้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืดและส่งผลกระทบต่อในการทำลายระบบนิเวศ

๖.๓ ผลกระทบต่อการเงินและงบประมาณ

มาตรการรองรับผลกระทบและมาตรการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากแนวทางการแก้ไขปัญหาการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด ตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติ เมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๓ มอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินการตามที่เสนอ อาจต้องใช้งบประมาณจำนวนหนึ่งซึ่งนับว่ามีความคุ้มค่า เมื่อเทียบกับมูลค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ต้องสูญเสีย และพื้นที่ทำการเกษตรข้างเคียงที่ได้รับผลกระทบซึ่งยากแก่การฟื้นฟู

๖.๔ ผลกระทบทางสังคมและการเมือง

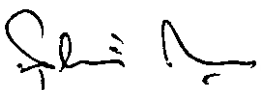
การแก้ปัญหาค่าความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด เป็นการแก้ปัญหาที่สามารถหยุดยั้งปัญหาความขัดแย้ง ระหว่างกลุ่มเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ใช้ความเค็มกับกลุ่มเกษตรกรที่ทำการเพาะปลูกพืชบริเวณข้างเคียง และผู้ใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำธรรมชาติร่วมกันได้ แม้ว่ากลุ่มเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำอาจมีข้อโต้แย้ง เนื่องจากขาดองค์ความรู้ถึงปัญหาผลกระทบในระยะยาวว่า การออกคำสั่งระงับการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำดังกล่าวตามความในมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ไม่มีข้อมูลทางด้านวิชาการด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจนมาสนับสนุน และการใช้เกณฑ์พื้นที่น้ำจืดเดิมที่เคยบังคับใช้กับการเลี้ยงกุ้งกุลาดำ อาจสร้างความไม่เป็นธรรมกับเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยง จนนำไปสู่การฟ้องร้องหน่วยงานภาครัฐและผู้เกี่ยวข้องกับการออกคำสั่งว่าละเมิดสิทธิตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งไม่ถูกต้องตามข้อเท็จจริง โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงมหาดไทย สามารถร่วมกันสร้างความรู้ความเข้าใจและลดความขัดแย้งได้

๗. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงขอเสนอมติคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ เรื่อง การแก้ไขปัญหาค่าความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ และร่างคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ .../๒๕๕๔ เรื่อง มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรี เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก
(สุรศักดิ์ กาญจนรัตน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โทร./โทรสาร ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๖๒